

Intervención do Presidente da Xunta de Galicia no Debate sobre o Estado da Autonomía 2023

Parlamento de Galicia, 9 de outubro de 2023

1. GALICIA AVANZA

Presidente do Parlamento;
Señorías;
Conselleiras e conselleiros;
Autoridades presentes;
Representantes dos medios de comunicación;
Cidadáns que nos seguen desde a tribuna ou desde as súas casas.

Sen dúbida é unha práctica positiva e saudable que cada certo tempo **un pobo se analice a si mesmo**. Reflexionar sobre a nosa orixe, o noso rumbo e a nosa ruta. Dialogar para identificar esas correntes de fondo que inflúen no futuro de Galicia e que os galegos, donos do noso destino, debemos coñecer para tomar as decisións axeitadas sobre o noso rumbo.

Ese e non outro é o desafío que nos convoca hoxe aquí neste Debate de política xeral. Agardo que nestas sesións poidamos chegar a conclusións interesantes sobre o momento actual e os próximos desafíos que deberá afrontar Galicia, e que requiren de compromiso, implicación e altura de miras. Do Goberno autonómico e do grupo político que o sustenta, pero tamén da oposición.

Ao longo dos últimos anos, **Galicia non foi allea ás dificultades** que sacudiron España e o mundo: a longa crise económica que eclosionou no 2008 e que nos atenazou durante anos, o protagonismo de movementos políticos que cuestionan os consensos da democracia, a pandemia da covid-19 ou a invasión rusa de Ucraína, que veu a agudizar as tendencias inflacionistas que xa levaban meses percibíndose na economía.

Desde unha perspectiva global, non se pode dicir que fosen anos de serenidade. Pero desde o punto de vista estritamente galego, **a nosa comunidade soubo protexerse, e protexer aos seus, dalgúns dos efectos**

máis duros deses acontecementos que veño de describir.

Nunhas circunstancias difíciles, **Galicia logrou crecer e crear máis benestar e prosperidade para as galegas e galegos:**

- O PIB per cápita de Galicia se incrementou un 15,6% desde o ano 2009, polo que fomos a **terceira comunidade que máis creceu nestes anos**.
- O desemprego está nos seus mínimos históricos (*no último ano reduciuse un 9,34%*);
- As exportacións, un dos motores máis fiables do crecemento económico, duplicáronse desde 2009;
- A Sanidade pública, *si, a Sanidade pública*, reforzouse progresivamente ao longo destes anos: **invístese nela un 33% máis, traballan para ela 7000 persoas máis** e acometeuse unha **importante renovación** dos seus espazos e equipamento;
- Somos a comunidade autónoma con maior porcentaxe de escolarización de nenas e nenos de ata tres anos;
- O Ensino galego, clave para sentar as bases do noso futuro, progresou con solidez:
 - Tanto no **control do abandono escolar** (que se reduciu nun 60%),
 - Como en **resultados educativos**, nos que nos situamos á cabeza de España e por riba da media europea e da OCDE;
- O número de persoas dependentes atendidas multiplicouse por cinco e a día de hoxe o 97% das persoas con dereito a un servizo ou prestación están recibíndoas;
- Preto de 5000 persoas accederon a unha vivenda de promoción pública;

- E afondamos na mobilidade e a vertebración do país, con máis de 180 novos quilómetros de vías de alta capacidade libres de peaxe e autobuses gratuítos para a mocidade de ata 21 anos.

Son moitos os parámetros e magnitudes que dan fe do progreso de Galicia nestes anos. **Pero nin este pobo nin o seu Goberno se vai conformar.** Somos plenamente conscientes de que segue habendo **demasiadas persoas que o pasan mal para chegar a fin de mes ou que directamente non chegan**, empresas que teñen dificultades para cadrar as contas e necesidades sociais que aínda non son atendidas de forma óptima.

Aínda hai moito traballo por facer. Calquera camiñante sabe que os logros das etapas pasadas non implican necesariamente éxitos nas futuras. **Nin Galicia nin este Goberno poden permitirse vivir de rendas, nin van facelo xamais.**

Os desafíos pendentes son a maior motivación para traballar cada día. **Os logros acadados son o mellor aval** de que o rumbo que seguimos é o axeitado.

Todos estes avances lográronse grazas á capacidade de esforzo e superación do pobo galego. Nestes anos **o noso pobo demostrou que cada obxectivo que se logra é o primeiro chanzo para acadar o seguinte.**

Queremos maximizar os avances para os galegos de hoxe sen incrementar as facturas a pagar polos galegos de mañá.

Esa xustiza interxeracional, esa determinación de non incrementar as cargas das xeracións que nos seguirán, é a filosofía que explica que sexamos a **comunidade de réxime común que menos incrementou o seu endebedamento** desde o comezo da crise económica.

2. GALICIA CON VOZ PROPIA EN ESPAÑA

Porei especial empeño en que Galicia se manteña afastada tanto dese pesimismo de ecos partidistas como do triunfalismo que non se basea en datos obxectivos, que pode levar á compracencia. Con traballo, con creatividade e cos ollos e os oídos ben pendentes do mundo que nos rodea debemos **pelexar cada día por mellorar Galicia.**

Ao longo destes anos, a nosa comunidade soubo levar a iniciativa e construír unha forma propia de facer política, unha **xestión con marca Galicia Calidade**.

Mentres outros territorios se aboaban a unha aritmética parlamentaria variable e inestable...

- Galicia foi quen de **blindar a normalidade**: que as leis importantes saian aprobadas, que cada ano existan uns Orzamentos e que as decisións se tomen pensando nos intereses do pobo, non de minorías de control ou bloqueio.

Mentres outras comunidades facían do desafío constante ao Estado a súa razón de ser, sometendo á xente a unha tensión e crispación inacabables...

- Galicia foi sempre **leal cos intereses comúns, pero sen deixar xamais de reclamar o que en xustiza consideramos que nos corresponde**. Despois parareime con máis detalle neste punto.

Mentres outros, malinterpretando o mandato das urnas, se dedicaron a gastar o que non tiñan e a hipotecar ás xeracións vindeiras...

- Galicia xamais perdeu de vista a necesidade de **manter o déficit e a débeda pública en niveis razoables**. Os galegos entenderon sempre que as arcas públicas non se poden administrar con criterios radicalmente distintos aos que se xestionaría unha economía familiar.

Cada ano se demostra que o camiño escollido foi o atinado.

A estabilidade, a lealdade co resto de España e a xestión responsable permítenos exercer o autogoberno con forza política, con autonomía financeira, e con autoridade moral para defender aquilo no que cremos e denunciar o que consideramos incorrecto.

Galicia prosperou sempre **desde o máis estrito respecto ás regras do xogo** que nos demos entre todos. O progreso e o benestar que fomos gañando

non se construíron contra ningún nin a costa dos demais, senón grazas ao bo facer do noso pobo.

Estou convencido de que a fórmula para seguir avanzando pasa por esquivar dúas correntes contrapostas, pero que comparten a intención de condicionar o noso rumbo.

– Falo por unha banda da **ficción de que Galicia non necesita dos demais e que se ille das dinámicas nacionais e europeas**. Converteríámonos nunha terra pechada en si mesma, enganosamente autosuficiente e refractaria ante as achegas positivas e necesarias que veñan do exterior.

– E falo, polo outro lado, do interese —puramente circunstancial e partidista— en **que Galicia se converta nun ente político puramente satelital** do Goberno socialista de España, sen intereses políticos propios nin posicións que difiran das que se marquen desde a Moncloa.

Neste Debate de política xeral procede recalcar que, **mentres este sexa o Goberno autonómico e esta a maioría parlamentaria, Galicia proseguirá o seu propio camiño**.

Non estaremos subordinados a ideoloxías que nin se deseñaron nin se aplican pensando en nós. Tampouco subordinados aos intereses do Executivo central que toque, sexan cales sexan as súas cores políticas. Aquí, **mentres de nós dependa, seguiremos tendo autonomía de criterio e de acción**.

A nosa comunidade non pode ser allea a esta especie de redefinición interesada do modelo territorial de España que se intenta incluír á forza dentro do debate público.

A traxectoria democrática de España demóstranos que **o marco constitucional non pode ser moeda de cambio para intereses electorais de curto percorrido**. Un Goberno, ou máis ben, un Presidente non poden gañar unha prórroga duns meses ou uns anos a costa de sacrificar o máis elemental principio de igualdade entre todos os cidadáns.

Do Presidente do Goberno de España non se espera só que sume ata 176, senón tamén que sexa consciente do inmenso sentido de Estado que implica o seu cargo.

Sería un inmenso erro considerar que é allea a Galicia a negociación que, segundo os seus propios protagonistas, se está abrindo co independentismo. O debate non é sobre o futuro de ningún político, é sobre o futuro de España, e a voz das galegas e galegos debe ser escoitada.

As cuestións que están sobre esa mesa de negociación teñen un impacto directo sobre a liña de flotación da España constitucional e da Galicia do Estatuto de Autonomía.

- Falar de referendo é negar os lazos e compromisos que unen a uns españois con outros;
- Falar de amnistía é defender a anulación dos efectos do Estado de Dereito sobre unhas persoas que o vulneraron;
- E, sobre todo e por riba de todo, falar de condonación de débedas ou do recoñecemento de supostas "débedas históricas" de importes astronómicos ten unha consecuencia clara: que na caixa común dos españois, e polo tanto tamén das galegas e galegos, se priorice a busca de apoios para o partido no Goberno sobre a sustentabilidade e a equidade do Estado do Benestar para todos os españois.

A España dos nosos fillos e netos **non pode ser unha nación asimétrica**, na que uns reciban todo o que aos demais se lles nega.

Os intereses específicos dalgúns partidos políticos **non poden prevalecer** sobre os intereses xerais.

A verdadeira xenerosidade practícase co propio, non co alleo. Quitarlles a uns para que outros posúan máis non é ser xeneroso: iso ten un nome diferente.

E na caixa común de todos os españois —tamén dos galegos— as reivindicacións políticas duns poucos territorios non poden estar por diante da calidade e a sustentabilidade dos servizos públicos de todos.

¿Acaso un veciño da montaña de Lugo entendería que non vai ter mellor cobertura móbil porque hai que pagar a factura dunha investidura?

¿É que os fondos que recibe Galicia para o sostemento e mellora da Sanidade, da Educación ou dos Servizos Sociais públicos deben depender dos remanentes que queden despois de satisfacer os intereses políticos dunhas minorías?

¿Alguén cre que é defendible que as nosas conexións por tren ou por autovía importan menos que a permanencia no poder dunha determinada persoa?

O financiamento para as autonomías non pode ser unha ferramenta de castigo para as discrepantes e de incentivo para as que poden serlle politicamente útiles ao Goberno.

Na necesaria reforma do sistema deben valorarse na súa xusta medida conceptos como o envellecemento, a dispersión territorial ou a baixa densidade de poboación que rexistran algunhas comunidades autónomas.

Son eses elementos, e non as cores políticas de cada un, as que determinan canto custa prestar os servizos públicos e canto custa, polo tanto, soste e reforzar o Estado do Benestar.

Aínda que se maquillen ou se camuflen, son as cuestións que se dirimirán en España nas vindeiras semanas ou meses. Todo o demais son distraccións e xogos florais. Por iso defendo que **Galicia non pode permanecer á marxe, senón que a nosa voz se escoitará con toda claridade, con toda contundencia e coa lexitimidade** que nos dá a fortaleza das institucións do noso autogoberno.

O intenso ano electoral que estamos a piques de pechar e o inicio dunha nova lexislatura —de duración aínda incerta— no escenario nacional non pode supoñer que se faga tabula rasa coas xustas reivindicacións que Galicia leva elevando desde hai xa demasiado tempo.

3. GALICIA: COMPROMISOS PENDENTES

Señorías.

As novas urxencias que parece asumir o Goberno en funcións non poden implicar que se despracen as cuestións de interese para Galicia e os galegos, cuxa importancia —alomenos nesta Cámara— agardo que estea fóra de toda dúbida.

Desde que fun investido Presidente da Xunta, un dos labores aos que máis prioridade concedín é á defensa dos intereses da nosa terra ante o Goberno central. **O balance de cumprimentos do Executivo en funcións non pode senón cualificarse como pobre**, aínda sendo xenerosos.

Levamos tempo coa desagradable e inxusta sensación de que calquera demanda, polo feito de proceder de Galicia, é automaticamente descartada. Pero a lista de esixencias non é miña, emana dos galegos e seguireinas defendendo en todos os foros, **custe o que custe e moleste a quen moleste.**

- Seguiremos defendendo o traspaso a Galicia da titularidade da Autoestrada do Atlántico, que percorren 25.000 condutores cada día e aos que a Xunta non pode axudar pola obstinada negativa á súa transferencia;
- Seguiremos defendendo que se complete a autovía Santiago – Lugo e as demais vías de alta capacidade pendentes e que se conceda a máxima prioridade á reconstrución dos viadutos da A-6;
- Seguiremos defendendo compromisos concretos, con investimentos e prazos, sobre a conexión ferroviaria con Portugal;
- Seguiremos defendendo un financiamento xusto para o Corredor Atlántico Noroeste de mercadorías, fronte á insuficiente solución que propón o Ministerio, case oito veces menor da necesaria, e ao ninguneo do comisionado supostamente designado para ocuparse del;
- Seguiremos defendendo que Galicia conte canto antes cos trens Avril, máis rápidos, amplos e económicos que os actuais, a pesar do **enésimo**

intento de xustificar o enésimo retraso;

- Seguiremos defendendo que se mobilicen xa os fondos europeos para a industria, eses 21.350 millóns de euros, máis do 60% do total, que aínda non chegaron a Stellantis, a Altri, a Resonac ou aos demais proxectos estratéxicos que poden crear emprego e riqueza en Galicia ou en outros moitos lugares de España.

○ Mañá mesmo trasladareillo en persoa ao ministro de Industria;

- Seguiremos defendendo unha rebaixa do IVE á carne e ao peixe, que non só beneficia ao sector, senón tamén ao peto e á alimentación saudable duns consumidores afectados pola ola inflacionaria;

- Seguiremos defendendo que as persoas que viven e traballan no litoral galego poidan contar con máis seguridade, fronte a unha normativa nacional que ameaza 4000 edificacións e 100 empresas da cadea mar-industria.

- Por unha banda reivindicaremos a utilidade e o pleno encaixe normativo da nosa pioneira Lei do litoral. **Agardo que o Goberno central escoite máis á xente que vive e traballa na costa que aos que opinan desde unha enorme distancia**, tanto física como de sensibilidade

- E pola outra seguiremos reclamando unha transferencia dos medios materiais e humanos para a xestión da costa, que xa se lle concedeu a varias comunidade autónomas;

- Seguiremos defendendo que o Goberno central asuma de xeito equitativo o financiamento do sistema de dependencia, que na actualidade sosteñen nun 70% as arcas das comunidades autónomas;

- Seguiremos defendendo que se nos permita aplicar unha política de inclusión social autónoma e axeitada ás nosas necesidades, a través da coexistión do Ingreso Mínimo Vital comprometida polo Goberno central hai dous anos e aínda bloqueada;

- E seguiremos defendendo tamén que a normativa estatal deixe de dificultar o relevo xeracional na Sanidade pública, especialmente na medicina de familia ou na pediatría, cunha nota de corte, un sistema de asignación de prazas MIR e unha rixidez na acreditación de unidades docentes que xa non ten razón de ser.

Tal e como prometín na miña sesión de investidura, **ser esixentes é e seguirá sendo a nosa forma de ser leais**. As demandas de Galicia son proporcionais, son xustas e están sustentadas en todos os casos por sólidas argumentacións. Corresponde a quen non as atende explicar por que non o fai e a quen o apoia explicar por que o tolera.

4. GALICIA EN FUTURO

Señorías.

Fronte a esta indolencia, **a Xunta incrementará a intensidade do seu compromiso e da súa acción de Goberno.**

As galegas e galegos levántanse cada xornada para acudir ao seu posto de traballo, levantar a reixa do seu negocio ou para seguir formándose. Cando os ritmos da política nacional e os da xente común están cada vez mais desacompañados, **nós avanzaremos ao paso que marca a nosa xente. Aínda que outros permanezan inmóbiles, Galicia non para e a Xunta non vai parar.**

A día de hoxe, 9 de outubro, aínda non foi remitida a ningunha comunidade autónoma a información básica necesaria para elaborar os **Orzamentos que deberían entrar en vigor en menos de tres meses**: as entregas a conta, a liquidación correspondente ao ano 2022 e o obxectivo de déficit.

Así e todo, Galicia está ultimando as proxeccións macroeconómicas que sustentarán o noso teito de gasto. **Os servizos públicos galegos seguirán funcionando e mellorando cada día, pase o que pase en Madrid.**

Nos Orzamentos que xa estamos a elaborar, **plasmarase en números o noso proxecto para Galicia**, que persevera en todo o que funciona e redobra os esforzos naqueles ámbitos nos que se pode seguir mellorando.

O noso proxecto estrutúrase en tres eixos, que concordan coas tres grandes preocupacións da inmensa maioría dos cidadáns no seu día a día:

- Fortalecer o Estado do Benestar e os servizos públicos,
- Estimular o crecemento económico e a creación de postos de traballo de calidade,
- E crear máis certezas para o futuro que lles deixaremos en herdanza os galegos de mañá.

4.1. SERVIZOS PÚBLICOS

Desde o inicio de 2022, os prezos dos bens e servizos que consumen os fogares galegos incrementáronse nun 9,9%. Unha cifra tan elocuente require dunha acción pública decidida para minimizar o impacto da inflación sobre as economías domésticas da xente.

Unha das ferramentas para que os galegos dispoñan de máis cartos está na política fiscal.

A de Galicia leva sendo desde o ano 2009 coherente e consistente: **baixar os impostos tanto como sexa posible, sempre que non implique lastrar a calidade dos servizos públicos.**

Por iso hoxe somos:

- Unha das comunidades con mellor tratamento fiscal para as rendas de ata 20.200 euros;
- Unha terra na que o 99,9% das herdanzas de pais a fillos non tributan;
- E a autonomía con impostos máis baixos para comprar unha vivenda tanto para quen o fai no rural, como para os galegos de menos de 36 anos, as familias numerosas ou as persoas con discapacidade.

Na última declaración da renda, xa se aplicou unha rebaixa de catro décimas no tramo autonómico máis baixo do IRPF e descontouse o efecto da inflación para os tres primeiros tramos. **Estas medidas beneficiaron a 9 de cada 10 contribuíntes.**

Na declaración da renda correspondente ao exercicio 2023, que os galegos faremos entre abril e xuño do ano que vén, atoparemos a aplicación da efectiva de **dúas baixadas de impostos:**

- A equiparación das familias con dous fillos ás numerosas, unha medida que só está en vigor aquí e que permitirá aforrar 250 euros a cada fogar;
- E o dobre de deducións para as familias con tres fillos, que pasan de 250 a 500 euros, e 250 euros adicionais para o cuarto fillo e seguintes.

Todas estas medidas reforzaranse a partir do 2024. Unha destas novidades é a que avancei a semana pasada. **Galicia converterase na comunidade autónoma con menos impostos para a compra dun vehículo de segunda man.**

Para fomentar a mobilidade sustentable, **báixase do 8% ao 3% con carácter xeral e suprímese por completo para os vehículos eléctricos.** 60.000 persoas cada ano se verán beneficiadas.

Hoxe avánzolles unha baixada de impostos máis, dirixida a un dos ámbitos nos que máis necesaria é a acción pública a día de hoxe: garantir o dereito á vivenda. O acceso a un fogar é unha das grandes problemáticas de España, especialmente para os máis novos.

Recordarán que no ano 2022 se rebaixou do 10% ao 9% o tipo xeral do Imposto de Transmisións Patrimoniais, que se aplica na compra dunha vivenda de segunda man.

No vindeiro 2024, Galicia rebaixará un punto adicional este tributo, que quedará fixado con carácter xeral no 8%. Isto supón un aforro adicional de 1000 euros para quen compre unha vivenda de 100.000, de 2000 euros para unha de 200.000... e así sucesivamente.

Ademais, mantéñense as bonificacións que xa existían para certos lugares e colectivos:

- Para todos os patrimonios, un 6% para a compra de vivendas en zonas pouco poboadas;
 - Para as rendas medias e baixas, un 7% para a compra de vivenda habitual, que baixa a un 5% en zonas pouco poboadas;
 - E para familias numerosas, menores de 36 anos, persoas con máis dun 65% de discapacidade ou vítimas de violencia de xénero, un 3%...
- ... que se reduce ata o 0% se compran en zonas pouco poboadas.

Esta nova bonificación fiscal reforza unha das políticas de VIVENDA máis ambiciosas de España. Dentro dela, a Xunta **impulsará preto de 1900 novas vivendas públicas para alugueiro e outras 3000 de promotores privados**. É un incremento do 50% no tamaño do noso parque de vivenda protexida, no que Galicia investirá 250 millóns de euros.

Ademais de manter os bonos de alugueiro para persoas vulnerables e para a mocidade (dos que se benefician cada ano máis de 7500 persoas), **a nosa comunidade ofrece un paquete de máis de 7,5 millóns de euros para axudar á compra dun domicilio:**

- Ata 20.000 euros para a adquisición dunha vivenda protexida;
- Ata 15.000 euros para a compra dun inmovble nun casco histórico e así contribuír á súa revitalización;
- Ata 10.800 euros para as galegas e galegos de ata 35 anos que se muden a un concello de menos de 10.000 habitantes;
- E o aval do 20% que non poñen os bancos, para que a mocidade non teña que afrontar de golpe o importante desembolso que supón a entrada para un piso.

Manter a xestión responsable nun escenario de incertezas económicas obríganos tamén a **concentrar os recursos alí onde son máis necesarios**. Isto inclúe, por suposto, as medidas para favorecer o acceso a un fogar, que non se quedarán aquí.

No ámbito *FAMILIAR*, xa se avanzou unha nova medida recibida con entusiasmo: a **creación dun bono para que as familias con fillos en idade escolar compren material deportivo**. Serán 120 euros por cada nena ou neno que estea federado nalgunha disciplina.

Este bono súmase ás demais iniciativas que temos para axudar aos fogares con pequenos:

- A Tarxeta Benvida, unha axuda de ata 3000 euros ao ano por nacemento que é de referencia en España e que xa percibiron preto de 100.000 familias;
- A gratuidade total nas escolas infantís de 0 a 3 anos —única en España e que nos converteu na comunidade con máis cativos escolarizados nesta etapa—;
- O calendario de vacinación infantil máis completo do mundo, que **aforra a cada familia ata 1000 euros por neno** e que protexe aos máis pequenos de Galicia máis que os de ningunha outro lugar: con novas vacinas como a do virus respiratorio sincitial, a do meningococo máis completa do mercado ou a do rotavirus;
- As axudas para libros de texto —nas que somos líderes nacionais— e para a compra de material escolar —que perciben sete de cada dez familias—

Con todas estas medidas, Galicia reforza a súa posición como a **comunidade con máis apoio ás familias**, unha aposta estratéxica desta sociedade e deste Goberno para reverter a tendencia demográfica.

Ademais, **en 2024 lanzaremos un completo plan de simplificación administrativa** que reducirá ao mínimo o papelame en dúas das axudas que máis piden as familias:

- A Tarxeta Benvida pasará a concederse automaticamente a todos os fogares que cumpran os requisitos de renda (que son o 80%), sen que haxa que cubrir ningún formulario nin achegar ningunha documentación adicional;

- E o título de familia numerosa, ademais de aprobarse de xeito inmediato tralo nacemento do terceiro fillo, renovarase automaticamente mentres o fogar teña dereito a el. Os pais xa non terán que renovar cada ano e non caducará ata que o último fillo se emancipe.

Outra das iniciativas máis innovadoras que temos para a abordaxe do reto demográfico é a Estratexia Galicia Retorna, que busca que todos os galegos que viven no exterior saiban que aquí sempre terán un fogar.

Os resultados acreditan que o enfoque é o axeitado, pois no primeiro semestre de 2022 —o último que reflexan as estatísticas— chegaron a Galicia 12.800 persoas máis das que marcharon, **o mellor saldo migratorio desde que existen datos**. Estas cifras foron a clave para que a poboación galega aumentase en 2000 persoas nese período.

Ademais de axudar aos galegos retornados a emprender, ou de orientalos xa desde o seu país de orixe para atopar aquí un traballo, a Xunta **vai reforzar os apoios tamén para poder alugar unha vivenda mentres constrúen o seu proxecto de vida en Galicia**. Ademais, xa neste 2023 comezará a funcionar a nova oficina itinerante de asesoramento e seguimento ao retorno.

Traballamos tamén para estar á altura da esixencia dos galegos na SANIDADE pública.

- Desde o ano 2009 incrementouse o orzamento sanitario en 1200 millóns de euros;

- Construíronse e melloráronse un centenar de centros de saúde, dous hospitais punteiros en Vigo e Lugo e reformáronse todos os demais;

- Instaláronse equipos de alta tecnoloxía sanitaria en todos os hospitais galegos e na atención primaria;

- Implantáronse os programas de cribado máis avanzados de España
- E reducíronse as listas de espera, tanto para primeiras consultas de hospital como para cirurxías prioritarias.

Como resultado, de acordo co CIS *que tanto lles gusta a algúns*, **Galicia é a segunda comunidade que mellor valora a súa Sanidade pública**, 10 puntos por riba da media nacional. Pero estamos lonxe de conformarnos.

Avánzolles que no ano 2024 **o Servizo Galego de Saúde lanzará unha batería de iniciativas destinadas a reforzar a atención sanitaria** que se presta aos cidadáns.

- Ampliaremos os equipos do Sergas a través de contratos estables e incorporando profesionais con praza en propiedade;
- Porase en marcha o Centro de Fabricación de Terapias Avanzadas de Galicia, que permitirá elaborar os fármacos personalizados contra o cancro CAR-T;
- Iniciarase a construción do centro de protonterapia de Galicia, primeiro centro público que aplique esta tecnoloxía de precisión contra o cancro en toda España;
- Implantarase nos hospitais de Vigo, A Coruña e Santiago un programa de cirurxías robóticas de recuperación rápida para xeonllo e cadeira, que permitirá reducir os tempos de hospitalización de 5 a 3 días e, segundo estudos clínicos, **logra a recuperación completa en menos de dous meses para a maioría da xente**;
- Crearase un centro de xestión integrada da imaxe médica —que xa se atopa en fase de probas— e que permitirá axilizar os tempos para realizar unha proba de radioloxía ou de anatomía patolóxica;

- Apostarase polo teleseguimento para que os pacientes cun marcapasos ou con certas doenzas respiratorias ou cardiovasculares poidan consultar cun profesional sanitario desde a súa casa;
- Avanzarase na atención ás doenzas femininas, incorporando no Decreto de garantías as consultas en menos de 45 días e cirurxías en menos de 60 para as mulleres con cancro de endometrio e displasias de cérvix e vulva;
- Seguiranse dando pasos nos novos hospitais da Coruña e Pontevedra, na ampliación dos de Ferrol e Ourense e na inminente renovación do de Santiago;

- E, para mellorar a abordaxe á saúde mental xa desde a atención primaria, **progresivamente ao longo dos vindeiros anos vai xeneralizarse a presenza de psicólogos clínicos nos centros de saúde de Galicia.**

Estes profesionais veñen a sumarse aos **máis de 240 sanitarios que se están incorporando ao Sergas** para mellorar a atención ás doenzas mentais, que son unha das realidades sociais máis preocupantes deste século XXI.

Traballar pola Sanidade pública tamén é fomentar os estilos de vida saudables e previr problemas de saúde. Por iso, neste **mesmo mes iniciaremos a tramitación da nova Lei de prevención de adiccións nos menores en Galicia**, que avanzará na regulación dos vapeadores e as bebidas enerxéticas e que perseverará na tolerancia cero co botellón.

A fortaleza dunha sociedade mídese polo trato que lles dispensa ás persoas **MAIORES**. Por todo o que fixeron por nós e por todo o que nos seguen achegando día a día, seguiremos estando á altura das súas demandas.

Que a esperanza de vida sexa máis elevada que nunca antes e non deixe de crecer é unha excelente noticia, que acredita a calidade de vida coa que chegamos a idades cada vez máis avanzadas. Agora o reto é **desfrutar desta etapa vital con liberdade, pero tamén con todos os apoios que necesiten.**

Anúnciolles que **Galicia creará o Carné +65, que lles ofrecerá ás persoas maiores descontos semellantes aos que xa inclúe o Carné Xove.**

Entre outras bonificacións, **incluirase un novo programa de viaxes impulsado pola Xunta** e estadias de lecer activo, porque acadar a xubilación é unha meta demasiado bonita como para non aproveitala ao máximo.

Tamén somos conscientes de que **a maioría das persoas maiores desexan envellecer no seu fogar**, rodeados dos seus. Por iso lles anuncio que, a partir do ano que vén, **Galicia se converterá na comunidade con máis apoio para que as persoas maiores sexan atendidas na súa casa, a través dun bono universal.**

Todas as persoas con dependencia grande ou severa e que sexan coidadas por un familiar no seu domicilio terán dereito a un bono de 5000 euros ao ano.

Como hai certas situacións nas que é inviable recibir atencións na propia casa, **todas as persoas dependentes que contén cun bono para ir á residencia da súa elección recibirán un complemento de 1200 euros ao ano.** Este plus, independente da capacidade económica e do grao de dependencia, sumárase ás contías que xa se perciben e **suporá un incremento medio do 30%.**

Deste modo, **Galicia avanza na construción dun sistema de dependencia universal**, no que, ao igual que nas demais patas do Estado do Benestar — Sanidade e Educación—, a atención recibida non dependa da renda, senón das necesidades.

É unha medida sen precedentes nin equivalentes en España, orientada a que **cada quen envelleza con plena liberdade.** Cada galego, co apoio da súa familia, escollerá a atención que máis encaixe dentro do seu carácter e estado físico. Deste xeito seremos, con máis intensidade que nunca, **líderes nacionais en atención á dependencia.**

Ademais, **2024 será o ano no que se inaugure en Santiago o primeiro centro de coidados intermedios público de España**, para a xente maior que, despois de recibir unha alta hospitalaria, necesite un apoio específico para a súa rehabilitación. En paralelo, avanzaremos no acondicionamento dun espazo igual no antigo hospital Rebullón, no Concello de Mos.

Avanzaremos tamén na atención ás necesidades das persoas con discapacidade: ademais de contar co sistema educativo máis inclusivo do mundo, pasamos de 2 a 46 unidades de atención temperá e creamos máis de 1000 novas prazas en centros de día ou residencias de discapacidade.

E para que os servizos públicos se fortalezan de verdade, é necesario apostar polas persoas que os sosteñen. Nesa liña van as **ambiciosas ofertas de EMPREGO PÚBLICO que estamos a lanzar en todos os ámbitos** (só no 2022 se aprobaron máis de 7200 prazas para a Administración xeral, 5700 para Sanidade, e outras 1300 na Educación) e nas que profundaremos ao longo dos próximos meses.

4.2. IMPULSO ECONÓMICO

Señorías,

Ademais de coidar e protexer aos seus, **Galicia seguirá favorecendo o crecemento económico sustentable**, que aproveite os nosos recursos á vez que vela para que as vindeiras xeracións tamén poidan desfrutalos.

Crear máis emprego e de mellor calidade, modernizar as nosas estruturas produtivas e captar novos investimentos son o obxectivo central da nosa política económica, porque con todos eses elementos Galicia seguirá medrando con firmeza.

No ámbito marítimo, para reforzar o noso liderado e garantir que as iniciativas que teñen dereito a apoio público poidan acceder a el, **a nosa comunidade contará cun servizo de asesoramento para os pescadores, acuicultores ou integrantes da cadea mar-industria que poidan acceder a fondos europeos**.

Queremos que cada euro deses recursos comunitarios cheguen a todos os recunchos da nosa costa e a todos os segmentos da actividade.

En Galicia temos a maior frota de toda Europa, a maior porcentaxe de mariñeiros, somos os primeiros en capturas sustentables e en producción de cultivos mariños. Estamos á vangarda da industria conserveira e dos conxelados e tamén superamos todas as marcas en exportación de produtos do mar.

Galicia non admitirá xamais os discursos que insinúan que a pesca é incompatible coa conservación do océanos. A experiencia e traballo diario da nosa frota son o mellor desmentido.

É por iso que combateremos coa forza da razón o veto á pesca de fondo, que seguiremos axudando ao sector ante o incremento de custes e que reclamaremos que se materialicen por fin as axudas do Perte para a cadea mar-industria.

A Xunta **avanzará na coordinación e comunicación entre o sector e a comunidade científica**, para desmontar os prexuízos e dogmas e avanzar na sustentabilidade e a produtividade da pesca, do marisqueo e da industria transformadora.

Ademais, xa estamos a traballar no deseño dun plan de xestión da mexilla, como **ferramenta fundamental para adaptar a extraccións ás necesidades dos distintos sectores** e á situación do recurso.

No eido rural, Galicia seguirá traballando por ser referente de calidade. Nun contexto económico que incrementou de xeito moi importante os custes que afrontan os gandeiros, é necesario que a Xunta protexa e apoie o sector.

Temos todas as condicións para ser a despensa da produción agroalimentaria de calidade a nivel europeo, con 37 Denominacións de Orixe e Indicacións Xeográficas Protexidas.

Por iso, **no vindeiro ano imos destinar 12 millóns de euros a apoiar con axudas directas aos produtores de Ternera Gallega Suprema**, para que poidan manter os estándares de excelencia e benestar animal que levan a marca Galicia por todo o mundo.

Para o vacún de leite, **seguiremos avogando por prezos xustos**, que impulsen a competitividade do sector, a cohesión territorial e o relevo xeracional.

Para impulsar a horticultura, estamos a elaborar unha Estratexia de dinamización orientada a que os cultivos galegos sexan máis rendibles e competitivos nun mercado global.

Apostaremos tamén pola xestión sustentable dos nosos montes, que non só significa protección do noso patrimonio natural, senón tamén impulso económico para as zonas rurais.

Por iso, nos vindeiros meses...

- Unha vez completado o salientable esforzo do inventario forestal, aprobarase o plan estratéxico da industria forestal-madeira, que supón preto do 2% do PIB galego;
- Para impulsar o sector e poñer en valor a calidade deste material, anúnciolles que **unha porcentaxe mínima garantida dos edificios que constrúa a Xunta teñan estrutura de madeira;**
- Poremos en marcha un mercado voluntario de créditos de carbono único en España;
- E lanzaremos un programa de protección das nosas aldeas e dos montes de xestión pública, **baseado no fomento do pastoreo de ovellas, cabras ou cabalos nas zonas con maior risco de incendios.**

Temos unha terra agraria extraordinaria, pero tamén un desafío histórico na súa estruturación e na titularidade das parcelas, ás veces descoñecida. Tres de cada dez predios rústicos que hai en España están en Galicia.

Para abordar esta situación, **nesta lexislatura emprendemos un ambicioso programa de mobilización de terras**, combinando as tradicionais concentracións parcelarias cos novidosos instrumentos da Lei de recuperación da terra agraria de Galicia. Mobilizáronse 35.000 hectáreas, o 1% do territorio, e o ano que vén chegarase ás 40.000.

O gran reto é poñer parcelas de calidade á disposición dos xestores do territorio, agricultores, gandeiros e silvicultores, e facelo dun xeito áxil e con seguridade xurídica.

No 2024 a Xunta licitará os primeiros polígonos agrarios de Galicia e veremos tamén as primeiras agrupacións de xestión conxunta, ligadas fundamentalmente ao sector forestal.

Ademais da firme aposta polo sector primario en clave de futuro, queremos tamén **apuntalar a nosa puxanza nos ámbitos nos que tradicionalmente Galicia foi forte**. Falo do agroalimentario, o téxtil, o naval ou o automobilístico.

Os datos invitan a un moderado optimismo, pois neste 2023 somos unha das comunidades autónomas con maior crecemento da produción industrial (2,6% fronte a un retroceso a nivel estatal do 0,6%).

Para seguir polo camiño correcto, tal e como subliñei antes, que o Goberno central resolva canto antes o gran "debe" que ten en materia de fondos europeos.

Por outra banda, estamos tamén ante a posibilidade certa de que Galicia se converta nunha potencia en materia de enerxías limpas. **A nosa terra será parte da solución ao cambio climático, non parte do problema.**

Temos o vento, a forza da auga e as condicións xeoestratéxicas necesarias para logralo. E lles aseguro que a vontade política non vai faltar.

- Por iso fomos partícipes do acordo polo cal Reganosa toma unha posición moi importante na **regasificadora do Musel** e se facilita o **impulso do gasoduto Guitiriz-Zamora** que permitirá a interconexión do sistema galego;
- Por iso seguimos defendendo ante o Goberno o **parque eólico mariño experimental de Punta Langosteira**, que permita despexar as incógnitas que aínda existen sobre unha forma de producir enerxía de enorme potencial;
- E, por riba de todo, por iso estamos a tramitar unha **Lei de recursos naturais** que nos habilitará para que a Xunta participe directamente en proxectos enerxéticos, mineiros e de aproveitamento da auga que sexan estratéxicos, ademais de garantir o retorno social de todos eles.

Nesta mesma liña, hoxe avánzolle que **nos vindeiros meses a Xunta lanzará as primeiras axudas para proxectos de hidróxeno verde**, un ámbito no que a nosa comunidade presenta as condicións necesarias para converterse nun *hub* de primeiro nivel.

Estamos nun punto de inflexión económico que require da máxima implicación dos poderes públicos. **Son moitos empregos de calidade** os que están en xogo, **é a construción dun novo modelo produtivo**, verde e de alta cualificación.

Por iso, aínda que outras Administracións non estean, a Xunta estará.

Non imos quedar de brazos cruzados mentres, ao outro lado do Miño, as empresas contan con facilidades de tramitación e grandes cantidades de solo industrial. **As condicións laborais e as garantías ambientais de Galicia non están en negociación, pero desde logo a Xunta tampouco obstruirá nin dificultará proxectos viables.**

Con esa finalidade, hoxe quero trasladarlles dúas decisións de gran calado que reforzarán a capacidade de Galicia para atraer novos investimentos e crear postos de traballo.

Oriéntanse a resolver as **dúas grandes necesidades** que presentan os proxectos deste tipo:

- Axilidade na tramitación
- E capital para acompañalos nos primeiros pasos.

En primeiro lugar, un plan de atracción de investimentos sen precedentes en Galicia. Declararanse proxectos industriais **estratéxicos todos aqueles que creen 25 ou máis empregos, contén cun financiamento de 2 millóns de euros ou máis** e contén cunha importante incidencia territorial e socioeconómica.

Pois ben, **a partir de agora todos eses proxectos industriais estratéxicos terán un prazo máximo de tramitación garantida dun ano.** Desde a presentación de toda a documentación ata a súa aprobación.

A implicación da Xunta nesta iniciativa é tal, que cando se supere este prazo máximo garantido por causas atribuíbles á Administración, **a Administración autonómica indemnizará ao promotor co 1% do importe total do proxecto**, ata un límite de 500.000 euros.

E os proxectos de tamaño medio, cun investimento superior a 800.000 euros, impulsaranse mediante un plan de aceleración de proxectos industriais. Todos eles terán ventanilla única na Xunta de Galicia, de xeito que **se reducirán os prazos á metade e se garantirá o apoio do Goberno galego no caso de que os permisos de competencia municipal se demoren sen motivo**. Nestes casos, a propia Xunta podería chegar a emitir a licenza de obras.

Deste xeito, avanzamos nun proceso de eliminación da burocracia iniciado hai anos e que permite que os poderes públicos non sexan en ningún caso obstaculizadores de proxectos, senón facilitadores.

En segundo lugar, mentres seguimos agardando a indispensable posta á disposición dos fondos industriais Next Generation que xestiona en exclusiva o Goberno, **Galicia actuará na medida das súas competencias para facilitar financiamento aos proxectos con máis potencial**.

Despois dun diálogo moi intenso con entidades financeiras, aseguradoras e xestoras de pensións, **a Xunta impulsará un fondo público-privado que contará cun capital inicial de 300 millóns de euros.** O 10% provirá das arcas autonómicas e todo o resto de investidores privados, sinal da confianza que espertan os proxectos galegos.

Os criterios de investimento deste fondo favorecerán que os proxectos con maior repercusión socioeconómica en Galicia teñan acceso ao financiamento que requiran, pois **o 80% do fondo deberá destinarse a proxectos executados nesta comunidade autónoma.** Nas vindeiras semanas este fondo dará os seus primeiros pasos coa súa presentación ante a Comisión Nacional do Mercado de Valores.

Ademais de facilitar os grandes investimentos, **Galicia seguirá estando a carón dese exército de autónomos e emprendedores** que, con valentía e compromiso, levantan cada día o seu propio negocio.

- Acompañarémolos nos primeiros pasos a través dos 15 Polos de emprendemento cos que finalizará 2023, que neste ano axudaron a poñer en pé 640 empresas.

- E arrouparémolos na súa consolidación a través das liñas de axuda que están ao seu alcance, e que suman 80 millóns de euros cada ano;
Para as persoas que se inclinan por un traballo por conta allea, **Galicia está avanzando cara a uns servizos de formación e orientación para o emprego individualizados** e adaptados ás necesidades de cada persoa que busca traballo.

Nesta liña van cinco das iniciativas que están a transformar as nosas políticas de emprego:

- A ferramenta EMI, que xa se está probando en tres oficinas de emprego e que utiliza a intelixencia artificial para casar a oferta e a demanda de traballo, por moi especializada que esta sexa;

- Os 136 novos orientadores laborais, que conformarán a columna vertebral dunhas oficinas de emprego dinámicas e eficaces;

- O programa de apoio e seguimento personalizado ás persoas desempregadas, para atopar as razóns de que unha persoa leve moito tempo no paro e poñerlles solución;

- A aposta polas microcredenciais para ofrecer unha formación áxil e flexible que permita satisfacer as necesidades cambiantes do mercado de traballo;

- E, por suposto, o programa Retorna Cualifica Emprego, para que centos de galegos do exterior poidan volver á nosa terra cun traballo e unha formación adaptada a el.

Que haxa 15.000 vacantes en empresas galegas mentres hai 130.000 persoas inscritas nas oficinas de emprego é unha anomalía. A través da fórmula que deseñou Galicia, que combina formación con orientación individualizada, queremos poñerlle remedio.

4.3. FUTURO CON CERTEZAS

Señorías,

Esta aposta polo capital humano da nosa comunidade comeza xa desde os primeiros pasos, desde ese sistema educativo avalado polos resultados ao que me refería antes no discurso. Falar de Educación é falar da Galicia do mañá.

No vindeiro 2024 acadaremos as 10.000 aulas dixitalizadas de última xeración e **implantaremos un sistema pioneiro en España para que a tecnoloxía axude a analizar o proceso de aprendizaxe de cada alumno,** detecte as súas necesidades e propoña vías de mellora.

O Ensino galego, un dos nosos maiores motivos de orgullo, sería unha casca baleira se non fose polos docentes que o enchen de coñecementos e de vocación. Para recoñecer o seu esforzo, estamos **inmersos nunha negociación para mellorar as súas condicións laborais** que agardamos ofrezca resultados satisfactorios.

Estes docentes —cuxo número creceu desde 2009 malia a tendencia demográfica— acompañan aos galegos desde a escola infantil ata a Educación Primaria, a Secundaria e, para os que a escollan, esa Formación Profesional que bate récords. Neste curso superou os 64.500 matriculados, un 86% máis que hai quince anos.

Ao longo dos próximos meses, **propoñemos reforzar o traballo de orientación no ensino medio**, para que aquelas rapazas e rapaces que poden estar pensando en tirar a toalla saiban que na Formación Profesional teñen unha opción con saídas.

Para os que escollen outro camiño, Galicia ofrece a **Universidade máis económica e accesible de toda España**, despois de 13 cursos consecutivos coas taxas conxeladas.

As Universidades son o corazón do sistema galego de coñecemento e innovación. Por iso é tan satisfactorio anunciar que, **a partir dos vindeiros exercicios, Galicia investirá nelas como mínimo o 1% do noso PIB total.** Con este incremento de fondos axudaremos á adecuación das súas instalacións e a creación de novos espazos e fortaleceremos o seu sistema de I+D+i.

Tamén con este obxectivo, as liñas para captación de talento de alto nivel como o programa Oportunus ou os complementos ás bolsas ERC terán no vindeiro ano un novo compañeiro. Trátase do **programa Recupera, que incorporará nos vindeiros tres anos a 30 investigadores expatriados de altísimo nivel para os centros de investigación do Sistema Universitario de Galicia.**

A innovación serve para abrir novos camiños e tamén para ensinarnos que os percorrерemos mellor se imos acompañados do noso patrimonio lingüístico e cultural.

A lingua galega é a máis utilizada na nosa terra (*cun 51,8%*), e tamén é máis coñecida e utilizada que o catalán e o vasco. É vital seguir abríndolle novos espazos que poidan aproveitar todos os galegos.

Velaí a nosa aposta por fortalecer os vínculos co portugués, na liña da Lei Paz Andrade; velaí o Plan de dinamización da lingua galega na mocidade; velaí o proxecto Nós, que permitirá que o galego estea presente nos últimos avances en intelixencia artificial e tecnoloxías da linguaxe.

A Xunta manterá tamén a súa implicación para espallar a nosa cultura, unha parte fundamental da riqueza de Galicia. Desenvolveranse novas iniciativas como a creación dun circuíto de difusión da cultura popular galega, que ofrezca novos espazos para as bandas e as corais e a música o baile tradicional. Tamén **desenvolveremos a Lei de cultura inclusiva e accesible** que se prevé aprobar neste período de sesións.

Ademais, seguiremos estando ao carón do noso **sector audiovisual**, tanto facilitando a presenza das nosas creacións a nivel internacional —velaí o éxito recente de producións galegas como “O que arde” ou “O corno”— como facilitando a realización de películas e series en Galicia. Nesta liña, lanzaremos unha nova edición do fondo para atracción de rodaxes.

Procuraremos tamén **ordenar o florecente mapa de festivais de música, audiovisual ou artes escénicas en Galicia, identificando os máis representativos dentro de cada ámbito** e fomentando a súa presenza a nivel nacional. Ademais de en cantidade, queremos ser referentes en calidade.

O patrimonio cultural é un dos imáns máis poderosos que temos para reforzar a nosa identidade e proxectala cara ao exterior. Se fósemos unha terra sen historia nin tradicións, non rexistrariamos as imponentes cifras turísticas dos últimos anos.

Nun mundo onde temos infinitos destinos ao alcance da nosa man, 4,9 millóns de persoas escolleron Galicia no que levamos de 2023. Isto é a mellor evidencia dunha comunidade acolledora, aberta e hospitalaria, trazos que nos definen e que debemos manter.

A nosa comunidade xa demostrou que non é unha moda, senón un destino turístico ben traballado e cunhas características que nos definen. Nelas queremos seguir afondando, e por iso no próximo ano...

- Seguiremos habilitando medidas para **desestacionalizar os fluxos turísticos**, cunha especial incidencia na promoción do turismo dos galegos dentro da propia comunidade, que tan bos resultados deu desde que rematou a pandemia;
- Poremos en marcha un **centro do coñecemento Xacobeo**, cunha vocación de clara apertura ao mundo, para compartir a fórmula do crecemento do Camiño de Santiago e aprender das que están aplicando outras rutas;
- E lanzaremos un **Plan estratéxico para o turismo rural**, que favoreza a adaptación destas instalacións ás novas tendencias e demandas dos viaxeiros.

Naturalmente, a hospitalidade que nos define debe empezar aplicándose polos da casa, polos de aquí. Tanto polas persoas como polos seus leais acompañantes: as mascotas.

Somos conscientes de que os animais de compañía están presentes cada vez en máis casas, o cal implica unha **necesidade crecente de espazos nas cidades onde poder pasear e xogar.**

Hoxe anúnciolles que a Xunta impulsará e financiará a creación dun parque canino en cada unha das sete principais cidades de Galicia.

O Concello correspondente tan só deberá ceder a parcela, e a Xunta instalará os equipamentos para a comodidade dos cans e dos seus donos. Deste xeito, Galicia avanza cara a unhas cidades cada vez máis agradables e acolledoras, unha liña de traballo á que sen dúbida contribúen os **250 novos quilómetros de sendas peonís e ciclistas** xa construídos aos que se unirán **outros 200 que están planificados ou xa en marcha.**

Estes camiños vertebran Galicia, como tamén o fan as **vías de altas prestacións** que estamos impulsando nalgúns casos, ou que xa poremos en servizo en breve.

Falo do novo treito da autovía Tui – A Guarda ou da tan esperada prolongación da autovía Santiago – A Estrada na que pronto iniciaremos as obras. En paralelo, avanzamos na tramitación do desdoblamento do corredor Brión – Noia ou do novo treito da autovía Nadela – Sarria, despois da súa recente ampliación.

A partir do vindeiro 2024 comezaremos a transformación das vías de alta capacidade e a súa contorna. **A Estratexia de estradas verdes reforestará as súas marxes para substituír especies pirófitas e invasoras –como acacias, eucaliptos ou herbas da pampa– por especies frondosas autóctonas.** Esta iniciativa de enriquecemento da contorna e prevención de lumes comezará pola autovía do Morrazo, onde se plantarán 25.000 árbores.

Ademais, como xa avancei hai poucas semanas, **as autoestradas de peaxe de Galicia seguirán sen repercutir sobre os seus usuarios o impacto da inflación e conxelarán un ano máis o seu prezo.**

Como é natural na terra da auga, rematamos polas infraestruturas de abastecemento, saneamento e depuración. **A Xunta está a realizar investimentos que superan os 100 millóns de euros**, practicamente o dobre do que se ten previsto recadar neste ano co canon. No 2024 avanzaremos tamén cara á neutralidade climática destas instalacións.

5. GALICIA SEGURA

Señorías, en Galicia temos unha traxectoria da que podemos sentirnos orgullosos, en Galicia temos unha estabilidade que contrasta coas incertezas do panorama nacional, en Galicia temos un proxecto e en Galicia temos a iniciativa, a experiencia e o talento para materializar a nosa idea de futuro.

A comunidade das nosas fillas e netas será unha terra cada vez máis igualitaria, na que se asegure **que as nenas sexan o que elas queiran ser** e que no seu camiño non se interpoñan nin estereotipos nin clixés nin os vestixios dunhas desigualdades que debemos deixar atrás para sempre.

Con este obxectivo, lanzaremos un **plan para a formación e contratación de mulleres en sectores aínda fortemente masculinizados.**

Non descansaremos ata que logremos erradicar a mostra máis dolorosa do machismo, que é a violencia de xénero. Por iso seguiremos reivindicando ante o Goberno a creación de **Xulgados específicos nas cinco cidades que aínda non o teñen.**

A Galicia dos nosos fillos será cada vez máis verde e sustentable. A prosperidade non será a costa do noso patrimonio natural, senón que se apoiará nel.

A Galicia das vindeiras xeracións será unha terra próspera, que aproveite ao máximo o seu potencial e que distribúa a súa riqueza para que impregne todas as capas da nosa sociedade.

A Galicia de hoxe e a de mañá debe ser quen de ofrecer seguridade á súa xente, un trazo da nosa sociedade que cada vez se valorará máis.

Seguridade é saber que, se a vida nos propina un revés, existe un **sistema áxil e robusto que nos axudará a levantarnos**.

Seguridade é ter a certeza de que cando nos fagamos maiores teremos ao noso alcance **servizos de primeiro nivel que nos ofrecerán a atención necesaria**.

Seguridade é saber que o nivel económico non é un obstáculo para formar unha familia, porque todas as cativas e cativos de Galicia—veñan da contorna que veñan— están arroupados desde os primeiros pasos.

Seguridade é poder lanzarse a montar un negocio sabendo que aquí haberá **apoios para os difíciles primeiros pasos**.

Seguridade é dispoñer duns poderes públicos que analizan minuciosamente os proxectos empresariais que queren asentarse na nosa terra, para velar polo equilibrio entre beneficio económico e beneficio social.

Seguridade é saber que **o Goberno de Galicia non se embarcará en aventuras políticas de escaso percorrido, que sacrifican o benestar e todos e a cohesión social no altar da ideoloxía**.

Seguridade é contar **cun pobo unido que apoia aos seus, falen o que falen, pensen o que pensen, veñan de onde veñan**.

Seguridade é que en Galicia, aínda que unha persoa perda **autonomía**, aquí sempre atopará o apoio da **comunidade**.

Nun mundo no que cada vez se poden dar menos cousas por feitas, no que a realidade parece poder cambiar radicalmente dun día para outro...

... é moi importante saber **que a nosa terra é distinta, que a nosa terra é segura**. Que, mentres as galegas e galegos queiran, esta seguirá sendo unha illa de estabilidade. **Seguiremos sendo previsibles, seguiremos sendo fraternais, seguiremos sendo responsables, seguiremos inspirando confianza, seguiremos sendo Galicia**. Cada día máis. Moitas gracias.